

Republic of Serbia
Ministry of Agriculture and
Environmental Protection

Further Implementation of Environmental Approximation Strategy

This project is funded
by the European Union

EKONOMSKI INSTRUMENTI I ODRŽIVO FINANSIRANJE INFRASTRUKTURNIH PROJEKATA U OBLASTI ŽIVOTNE SREDINE

Iskustva novih država članica EU: Slovenija

Marko Slokar, EAS2 projekat

Further Implementation of
Environmental Approximation Strategy

Republic of Serbia
Ministry of Agriculture and
Environmental Protection

Further Implementation of Environmental Approximation Strategy

This project is funded
by the European Union

SPROVOĐENJE SEKTORSKE POLITIKE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE I KLIMATSKIH PROMENA

- “*Command-and-Control*” – regulatorni pristup (propisi, inspekcijski nadzor)
- “*Market-based*” – “tržišni” pristup

Republic of Serbia
Ministry of Agriculture and
Environmental Protection

Further Implementation of Environmental Approximation Strategy

This project is funded
by the European Union

Pristup "Narediti i kontrolisati" odgovara i političarima i građanima: vlade znaju šta traže, građani znaju šta dobijaju, kompanije znaju šta treba da rade; jedini ljudi, koje niko ne voli, su ekonomisti".

(The Economist, 2. septembar 1989).

UKUPNI TROŠKOVI ZA ISPUNJAVANJE SVIH PRAVNIH TEKOVINA EU U OBLASTI ŽIVOTNE SREDINE I KLIMATSKIH PROMENA* (do 2030. godine)

TROŠKOVI APROKSIMACIJE PO SEKTORIMA – NPV OD 5% U MILIONIMA €				
SEKTORI ŽIVOTNE SREDINE	CAPEX	OPEX	ADMIN	UKUPNO
VODE	3.505	1.901	146	5.552
OTPAD	555	2.071	171	2.796
INDUSTRIJSKO ZAGAĐENJE I BUKA	1.101	344	93	1.540
ZAŠTITA PRIRODE	56	73	10	139
KVALITET VAZDUHA I KLIMATSKE PROMENE	214	145	93	452
HEMIKALIJE i GMO	59	23	23	105
HORIZONTALNI*	-	-	-	-
UKUPNO	5.490	4.558	536	10.584

*Nacionalna strategija Republike Srbije za aproksimaciju u oblasti životne sredine, Beograd, decembar 2011

Republic of Serbia
Ministry of Agriculture and
Environmental Protection

Further Implementation of Environmental Approximation Strategy

This project is funded
by the European Union

IZAZOVI

- **Pravni – regulatorni** (harmonizacija propisa i nadzor nad sprovođenjem)
- **Institutionalni** (reorganizacija i jačanje nadležnih institucija)
- **Ekonomski** (uspostaviti adekvatne ekonomske instrumente i obezbediti potrebne izvore održivog sistema finansiranja)

Republic of Serbia
Ministry of Agriculture and
Environmental Protection

Further Implementation of Environmental Approximation Strategy

This project is funded
by the European Union

DUGOROČNO PLANIRANJE

- Planovi razvoja i jačanja administrativnih kapaciteta
- Detaljni planovi implementacije po pojedinim direktivama (DSIP)
- Dugoročni (višegodišnji) planovi finansiranja

Republic of Serbia
Ministry of Agriculture and
Environmental Protection

Further Implementation of Environmental Approximation Strategy

This project is funded
by the European Union

IZVORI FINANSIRANJA INVESTICIJA

- Nacionalni / lokalni budžeti i fondovi
- EU fondovi, drugi međunarodni i/ili bilateralni fondovi
- Međunarodne finansijske institucije
- Komercialne Banke
- Privatni investitori (JPP, “BOT” koncesije, itd.)

EKONOMSKI INSTRUMENTI

Zašto su potrebni ekonomski instrumenti za zaštitu životne sredine?

- **Obezbediti sredstva za finansiranje** (namenski)
- **Podstaknuti smanjenje zagađenja** (nenamenski)
- **Smanjiti troškove zaštite životne sredine**
(instrumenti s kojima se može trgovati – npr. emisione jedinice gasova sa efektom staklene bašte)

VRSTE EKONOMSKIH INSTRUMENATA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE

- **Porezi** (takse, akcize,...) – (namenski, nemomenski)
- **Naknade** (obično namenske)
- **Dozvole** s kojima se može trgovati (npr. emisione jedinice gasova sa efektom staklene bašte)
- **Depoziti i kaucije** (npr. za ambalažu)
- **Subvencije:**
 - Nepovratna sredstva (iz budžeta)
 - Povoljni krediti (“soft loans”)
 - Ubrzana amortizacija, itd....
- **Drugi dobrovoljni instrumenti**

Republic of Serbia
Ministry of Agriculture and
Environmental Protection

Further Implementation of Environmental Approximation Strategy

This project is funded
by the European Union

EKONOMSKI INSTRUMENTI ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE - ISKUSTVA SLOVENIJE

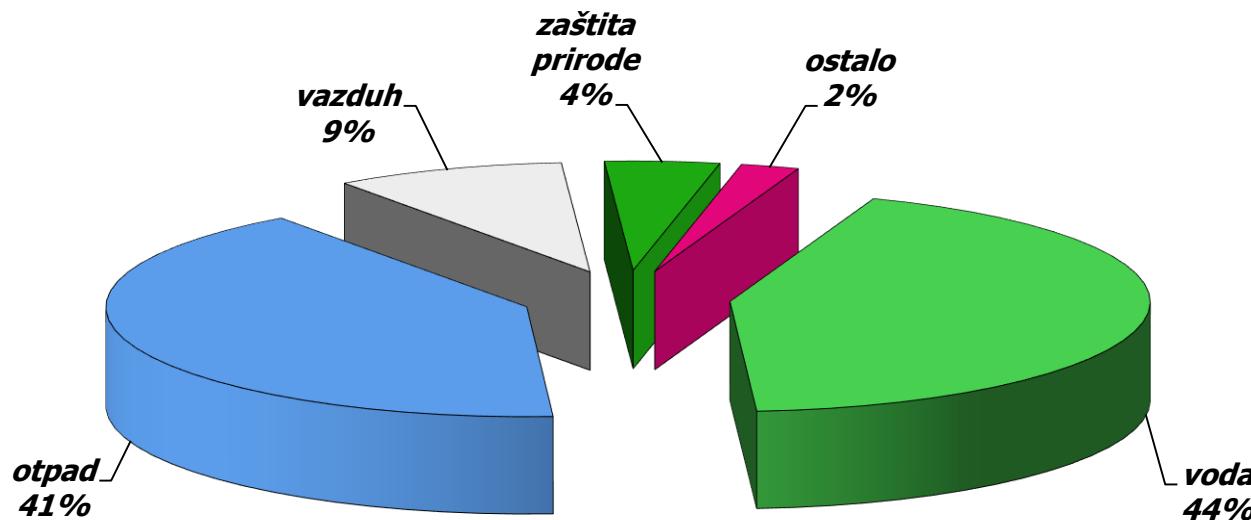
Prve osnove za uspostavljanje ekonomskih
instrumenata u Republici Sloveniji:

- Zakon o zaštiti životne sredine 1993
- Nacionalni plan zaštite životne sredine 1996
- Strategija aproksimacije u oblasti životne
sredine 1999

PROCENA UKUPNIH TROŠKOVA APROKSIMACIJE

2.700.000.000,00 EUR

Republic of Serbia
Ministry of Agriculture and
Environmental Protection

Further Implementation of Environmental Approximation Strategy

This project is funded
by the European Union

IZVORI FINANSIRANJA INVESTICIJA

- Državni budžet
- Budžeti lokalnih zajednica
- Budžetski fondovi (vode, klimatske promene)
- Eko fond Republike Slovenije
- EU fondovi (ISPA, SAPARD, PHARE, PHARE CBC, LIFE)
- Drugi međunarodni i/ili bilateralni fondovi
- Međunarodne finansijske institucije (EBRD, WB, EIB)
- Komercialne Banke (domaće, strane)
- Privatni sektor (JPP, “BOT” koncesije, itd.)

TAKSE I NAKNADE

1. Naknada za ekstrakciju vode 1993
2. Naknada za potrošnju vode 1993
3. Naknada za prikupljanje i prečišćavanje otpadnih voda 1993
4. Naknada za komunalni otpad 1993
5. Taksa na otpadnu vodu 1996
6. CO₂ taksa 1997
7. Akcize na goriva (takse) 1999
8. Taksa na motorna vozila 1999
9. Naknada za dozvolu za korišćenja vode kao prirodnog resursa 2002
10. Taksa na odlaganje otpada 2002
11. Taksa na otpadna motorna ulja 2002
12. Taksa na otpadna motorna vozila 2003
13. Taksa na ambalažu 2006
14. Taksa na elektirčni i elektronski otpad 2006
15. Taksa na otpadne gume (pneumatike) 2006
16. Taksa na (VOC) 2007
17. Taksa na energetsku efikasnost 2010

DRUGI EKONOMSKI INSTRUMENTI

- **Depoziti i kaucije** (ambalaža od raznih vrsta pića)
- **Dozvole** (emisijske jedinice) s kojima se može trgovati (*EU ETS*)
- **Subvencije:**
 - Nepovratna sredstva (iz budžeta)
 - Povoljni krediti (“*soft loans*”) Eko fonda
 - Subvencije za obnovljive izvore energije i energetsku efikasnost
- **Tarife** za proizvodnju struje iz obnovljivih izvora (“*Feed-in Tariffs*”)

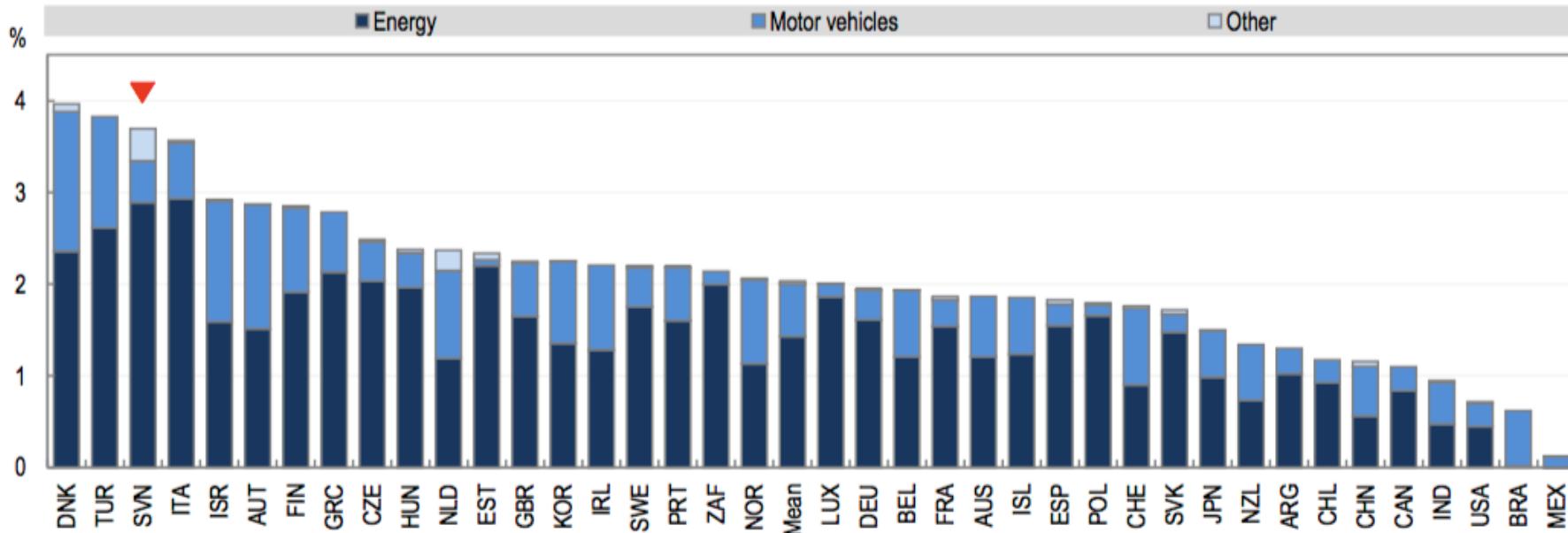

Revenue from environmentally related taxes in Slovenia¹

As a share of GDP, Slovenia has the 3rd highest environmentally related tax revenue among 34 OECD and 5 partner economies. In 2014, environmentally related tax revenues were at 3.69% of GDP, compared to 2.0% on average among the 39 countries.

In Slovenia, taxes on energy represented 78% of total environmentally related tax revenue, compared to 70% on average among the 39 countries.

Environmentally related tax revenue as a percentage of GDP, 2014

¹Data from OECD.Stat include all OECD countries (except Latvia) and Argentina, Brazil, China, India and South Africa. Please see OECD.Stat for country specific notes.

INVESTICIJE U KOMUNALNU INFRASTRUKTURU

PERIOD	BROJ PROJEKATA	VREDNOST INVESTICIJE (Mio EURO)	KONTRIBUCIJA EU (Mio EURO)	DOMAĆI ZVOR FINANSIRANJA (Mio EURO)
PHARE	1994-2003	71	62	46
ISPA	2000-2003	11	100	50
KOHEZIJA	2004-2006	7	142	85
KOHEZIJA	2007-2013	50	1.330	770
UKUPNO		139	1.634	683

Republic of Serbia
Ministry of Agriculture and
Environmental Protection

Further Implementation of Environmental Approximation Strategy

This project is funded
by the European Union

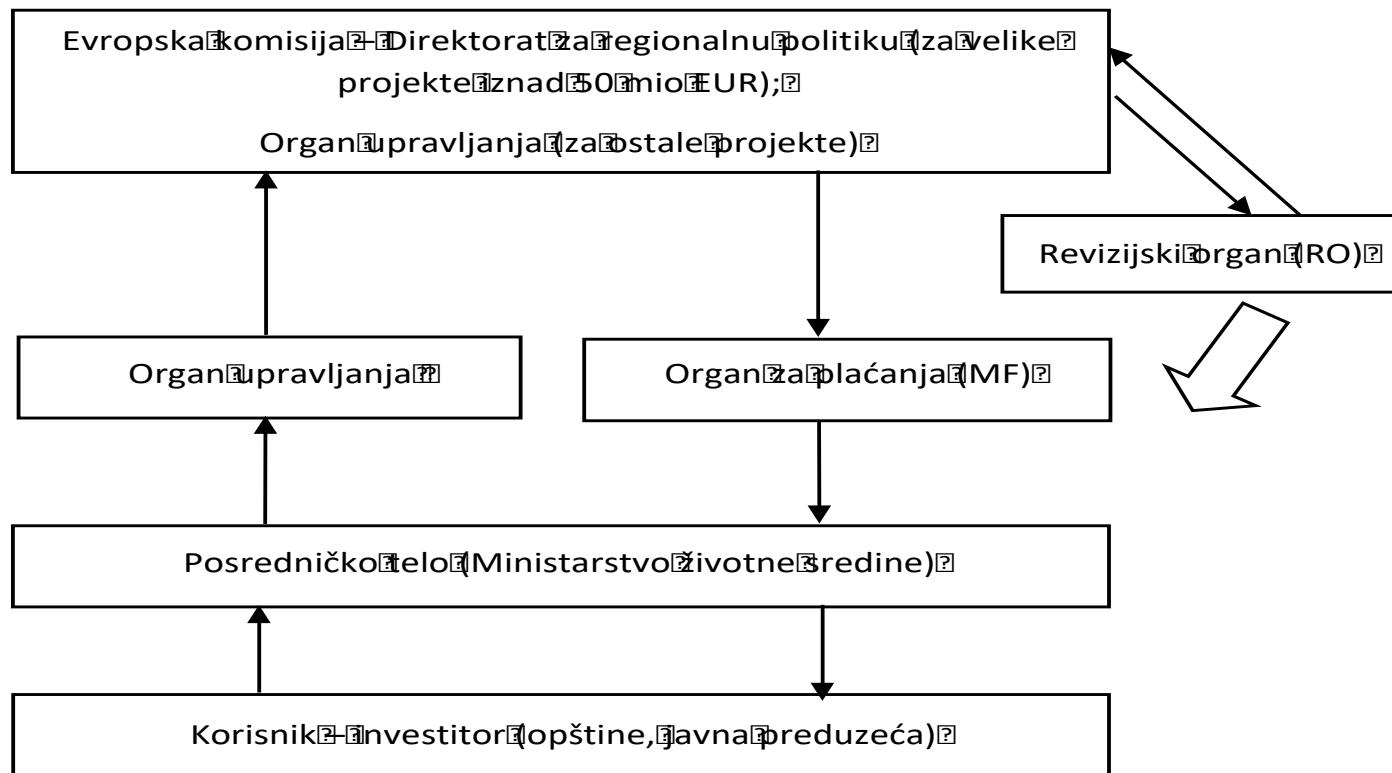
INSTITUCIJE ZA UPRAVLJANJE EU FONDOVIMA

(Slovenija)

- Organ upravljanja (institucija Vlade)
- Organ plaćanja (MF)
- Nezavisni organ za finansijsku kontrolu
- Posredničko telo (ministarstvo)
- Krajni korisnici (investitori – opštine, javna preduzeća)

ORGANIZACIJA INSTITUCIJA ZA UPRAVLJANJE EU FONDOVIMA U SLOVENIJI

Republic of Serbia
Ministry of Agriculture and
Environmental Protection

Further Implementation of Environmental Approximation Strategy

This project is funded
by the European Union

EKO FOND REPUBLIKE SLOVENIJE

- 1993. godine formiran Zakonom o zaštiti životne sredine, kao neprofitno dioničko društvo sa početnim kapitalom od 65.000,00 EUR (iz budžeta).
- 2001. godine transformisan Zakonom o javnim fondovima u javni fond Republike Slovenije.
- Više godina dokapitalizovan sa 8,5 % od prihoda iz procesa privatizacije.
- Ukupni kapital fonda danas oko 120.000.000,00 EUR
- Upravlja sa oko 300.000.000,00 EUR.
- Ostvaruje prihode samo po osnovu plasiranih kredita!!!

DELATNOST FONDA

- **Kreditiranje investicija** u oblasti zaštite životne sredine (osnovna delatnost “revolving” fonda od samog formiranja).
- Od 2008. godine i **upravljanje nepovratnim budžetskim sredstvima** u oblasti zaštite životne sredine, klimatskih promena, obnovljivih izvora energije i energetske efikasnosti.

AKTIVNOSTI FONDA – povoljni krediti

- **Krediti pravnim licima** (opštine i / ili javna preduzeća, privatna preduzeća i druga pravna lica i samostalni preduzetnici) za investicije u infrastrukturu životne sredine, ekološko prihvatljive tehnologije i proizvode, investicije u energetsku efikasnost, investicije u uštedu energije i korišćenje obnovljivih izvora energije, itd.
- **Krediti za građane** (domaćinstva) za zamenu sistema grejanja na fosilna goriva sa uređajima koji koriste obnovljive izvore energije, ulaganja u uštedu energije, ulaganja smanjiti potrošnju vode, investicije u priključak na kanalizacionu mrežu, investicije u male postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda, investicije u zamenu azbestnih krovova, itd.;

AKTIVNOSTI FONDA – nepovratna sredstva

- **Nepovratna sredstva za građane**, za kupovinu električnih automobila, za investicije u stambene zgrade za izolaciju kuća, nabavku sistema za grejanje sa obnovljivim izvorima energije, itd.
- **Nepovratna sredstva pravnim licima** (opštine i / ili javna preduzeća, privatna preduzeća i druga pravna lica i samostalni preuzetnici), za nabavu električnih vozila in avtobusa za prevoz putnika, kao i autobusa, koji kao pogonsko gorivo upotrebljavaju gas ili biogas, itd.
- **Nepovratna sredstva opštinama** za investicije u izgradnju ili obnovu niskoenergetskih ili pasivnih zgrada u vlasništvu opština (vrtići, škole, biblioteke, itd.)

USPEŠNO FINANSIRANJE JAVNE INFRASTRUKTURE ZA ZAŠТИTU ŽIVOTNE SREDINE - NAUČENE LEKCIJE

- Uspostaviti adekvatnu organizaciju i obezbediti stručne kapacitete za godišnje i višegodišnje programiranje, planiranje i pripremu projekata na nivou države i lokalnih zajednica.
- Uspostaviti efikasnu koordinaciju između nadležnih institucija za programiranje na državnom nivou i institucija za pripremu projekata u lokalnim zajednicama.
- Uspostaviti finansijske instrumente i obezbediti domaće izvore finansiranja investicionih projekata.
- Formiranje finansijske institucije (Eko fonda) neće rešiti sve probleme finansiranja investicionih projekata komunalne infrastrukture.
- Pripremati projekte “na zalihu”, kako bi stvorili mogućnost korišćenja i povećali absorpcijsku sposobnost korišćenja EU fondova.

Republic of Serbia
Ministry of Agriculture and
Environmental Protection

This project is funded
by the European Union

Further Implementation of Environmental Approximation Strategy

Hvala na pažnji!

The project is implemented by **eptisa** in consortium with PM Group and Umweltbundesamt
Dubljanska 8, Belgrade, Serbia, Tel: +381 11 2400 277